

URZĄD STATYSTYCZNY
W KATOWICACH

ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
email: SekretariatUsKce@stat.gov.pl
tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 258 51 55

katowice.stat.gov.pl

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2016 R.

opracowania sygnałne

Katowice, czerwiec 2017 r.

WAŻNIEJSZE DEFINICJE I POJĘCIA

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.
2. **Gospodarstwo rolne** – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą. **Gospodarstwo indywidualne** to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują: gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych, gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym bez użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali.

Zgodnie z powyższymi definicjami prezentowane dane nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia gruntów ogółem** oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadającej użytkownikowi, a także użytkowanych przez gospodarstwo gruntów należących do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- *użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej* (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 11.03.2010 r. (Dz. U. nr 39, poz. 211, z późniejszymi zmianami); w ich skład wchodzi: powierzchnia pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe,
- *użytków rolnych pozostałych*, tj. użytków rolnych nie użytkowanych i nie utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej. Użytki te uprzednio były użytkowane jako tereny rolnicze, a obecnie ze względów ekonomicznych, społecznych i innych nie są już wykorzystywane rolniczo, ale w razie zmiany decyzji można je przywrócić do produkcji rolnej przy wykorzystaniu zasobów gospodarstwa.

Powierzchnia pod zasiewami to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw przeznaczonych na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Nie zalicza się tutaj powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Powierzchnia łąk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin.

Do **lasów i gruntów leśnych** zalicza się powierzchnię pokrytą roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub powierzchnię przejściowo jej pozbawioną (powierzchnia niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Do **powierzchni pozostałych gruntów** wchodzących w skład gospodarstwa wlicza się grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnię wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, powierzchnię terenów bagiennych, powierzchnię innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnię przeznaczoną do rekreacji. Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nie użytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

4. **Informacje o skupie** produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.
5. **Ceny skupu** są cenami przeciętnymi obliczonymi jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych skupionych w danym okresie przez podmioty gospodarcze prowadzące skup bezpośrednio od producentów.
6. **Ceny produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwane przez rolników na targowiskach** obliczone są jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań; przeciętne ceny roczne – jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.
7. **Ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym** są przeciętnymi cenami rocznymi obliczonymi jako średnie arytmetyczne cen uzyskanych z badań reprezentacyjnych przeprowadzonych w gospodarstwach indywidualnych.
8. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2015/2016 oznacza okres od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r.).
9. Dane dotyczące powierzchni gruntów prezentuje się według stanu w czerwcu. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto, jeśli nie zaznaczono inaczej, użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.
10. Dane zawarte w niniejszej informacji opracowano na podstawie:
  - *wyników badań reprezentacyjnych* przeprowadzonych w gospodarstwach indywidualnych w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, plonów i zbiorów ważniejszych upraw rolnych, zużycia nawozów mineralnych i wapniowych, cen gruntów ornych w obrocie prywatnym,
  - *miesięcznych notowań cen dokonywanych na celowo wytypowanych targowiskach,*
  - *wyników sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i pozostałych,*
  - *ocen i ekspertyz rzeczoznawców do spraw produkcji roślinnej szczebla gminnego i wojewódzkiego.*
11. Informacje prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, według siedziby użytkownika gospodarstwa rolnego.
12. Dane za 2016 r. mają charakter nieostateczny.
13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
14. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” lub mogą nie sumować się na 100%.

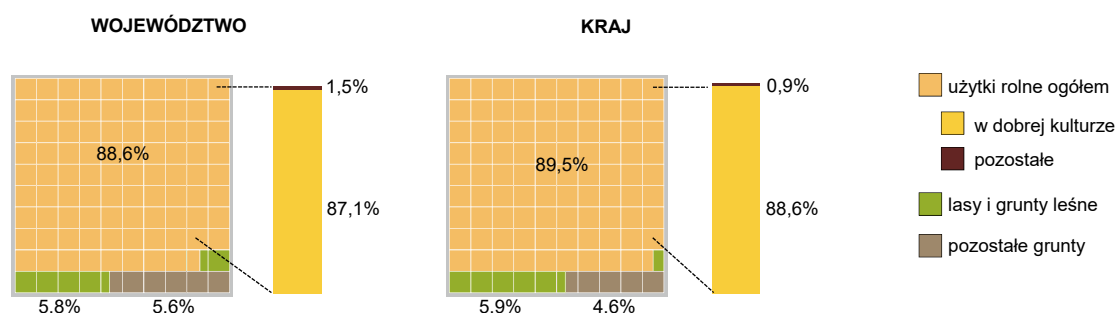
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Ogólna powierzchnia gruntów gospodarstw rolnych w województwie śląskim w czerwcu 2016 r. ukształtowała się na poziomie 414,6 tys. ha i w porównaniu z czerwcem 2015 r. wzrosła o 13,7 tys. ha, tj. o 3,4%. W odniesieniu do innych województw mniejszą powierzchnię gruntów gospodarstw rolnych odnotowano jedynie w województwie lubuskim.

Gospodarstwa indywidualne użytkowały 386,6 tys. ha gruntów, tj. 93,2% ogólnej powierzchni gruntów gospodarstw rolnych.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.

Stan w czerwcu

Liczba gospodarstw posiadających użytki rolne w województwie śląskim w czerwcu 2016 r. wyniosła 55,6 tys., co stanowiło 4,0% gospodarstw z użytkami rolnymi w kraju. Ponad 51 tys. gospodarstw rolnych to gospodarstwa posiadające powyżej 1 ha użytków rolnych i stanowiły one 92,0% ogólnej liczby gospodarstw z użytkami rolnymi w województwie i 3,6% – w kraju.

Powierzchnia użytków rolnych w województwie śląskim w czerwcu 2016 r. wyniosła 367,3 tys. ha, w tym 361,1 tys. ha to użytki rolne utrzymywane w dobrej kulturze, które stanowiły odpowiednio: 88,6% i 87,1% powierzchni ogólnej gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie.

Odsetek użytków rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 98,3%, tj. o 0,1 p. proc. więcej niż w czerwcu 2015 r.

Gospodarstwa z arealem powyżej 1 ha użytków rolnych koncentrowały 99,1% użytków rolnych, przy czym 27,5% tych gruntów koncentrowały gospodarstwa o powierzchni powyżej 50 ha użytków rolnych.

Przeciętna powierzchnia użytków rolnych przypadająca na jedno gospodarstwo wyniosła w województwie śląskim 6,60 ha, przy czym w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha – 7,12 ha, a w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha – 0,73 ha; w kraju przeciętne powierzchnie te wynosiły odpowiednio: 10,21 ha; 10,39 ha; 0,74 ha.

Ponad 71% użytków rolnych w 2016 r. przeznaczonych było pod zasiewy, przy czym w gospodarstwach o powierzchni do 1 ha użytków rolnych odsetek ten ukształtował się na poziomie 38,1%, a dla gospodarstw z powierzchnią użytków rolnych powyżej 1 ha – 71,5%. W gospodarstwach z powierzchnią powyżej 50 ha użytków rolnych odsetek użytków rolnych przeznaczonych pod zasiewy wyniósł 84,4%.

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych

LATA	Ogółem	W dobrej kulturze				Pozostałe
		razem	w tym			
			powierzchnia pod zasiewami	grunty ugorowane	łąki trwałe	
w hektarach						

OGÓŁEM

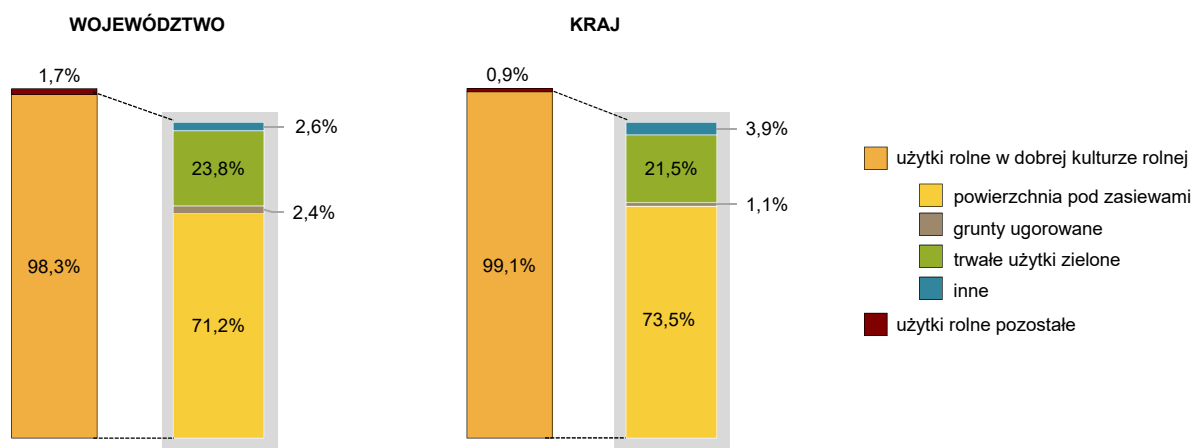
2015	356706	350362	263955	3095	71753	7734	6344
2016	367296	361110	261440	8841	79622	7756	6186

w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

2015	330372	325329	242132	2641	69791	7142	5043
2016	342502	337413	240774	8356	77725	7181	5090

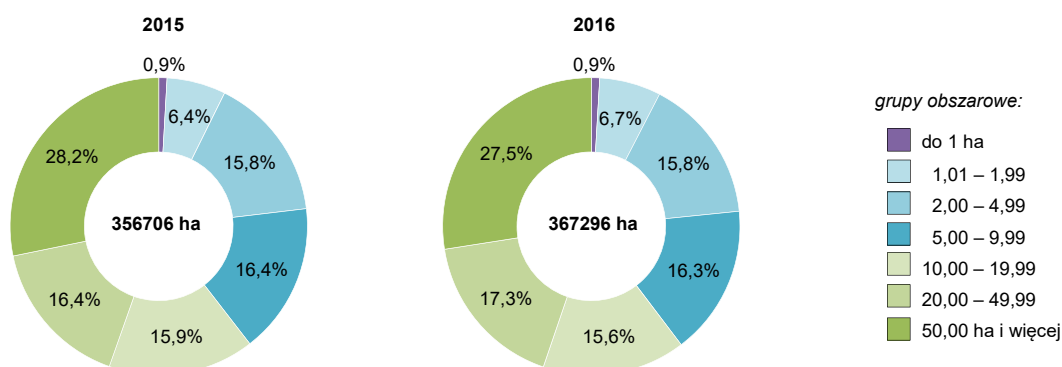
STRUKTURA POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.

Stan w czerwcu

POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w czerwcu

W 2016 r. **powierzchnia pod zasiewami** w województwie śląskim wyniosła 261,4 tys. ha, co stanowiło 2,5% ogólnej powierzchni zasiewów w kraju. W porównaniu z innymi województwami powierzchnia pod zasiewami zajmowała najmniejszy areal. Liczba gospodarstw rolnych, które posiadały użytki rolne pod zasiewami wyniosła 41,0 tys. i pod tym względem województwo śląskie uplasowało się na 11. pozycji wśród 16 województw w kraju.

W odniesieniu do 2015 r. zarówno powierzchnia zasiewów, jak i liczba gospodarstw posiadających grunty pod zasiewami zmniejszyła się odpowiednio o: 1,0% i 2,4%.

W powierzchni zasiewów dominowały zboża – 76,3%, tj.: zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydza na ziarno, gryka, proso i pozostałe zbożowe. W kraju udział ten ukształtował się na poziomie 70,6%. Powierzchnia zbóż zajmowała w województwie śląskim 199,4 tys. ha, tj. o 0,4% mniej niż w 2015 r. W odniesieniu do poprzedniego roku wzrosła powierzchnia upraw przemysłowych (o 10,0%) i ziemniaków (o 7,2%), natomiast zmniejszyła się powierzchnia pozostałych upraw (o 19,6%) i upraw pastewnych (o 9,2%).

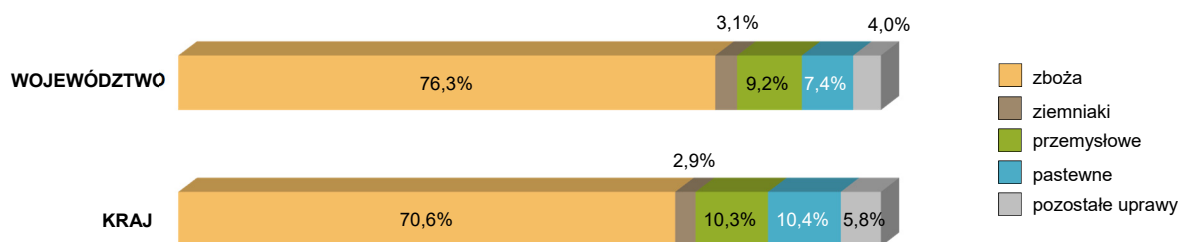
Powierzchnia zasiewów według ważniejszych grup upraw rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016		
		w hektarach	w odsetkach	2015 = 100
O G Ó Ł E M	263955	261440	100,0	99,0
Zboża	200188	199441	76,3	99,6
w tym:				
pszenica	65696	67799	25,9	103,2
żyto	16877	18984	7,3	112,5
jęczmień	31264	29130	11,1	93,2
owies	11767	12836	4,9	109,1
pszenżyto	38628	37952	14,5	98,2
mieszanki zbożowe	14706	12137	4,6	82,5
kukurydza na ziarno	20201	19211	7,3	95,1
Ziemniaki	7588	8138	3,1	107,2
Przemysłowe ^a	21885	24066	9,2	110,0
w tym rzepak i rzepik	19687	21161	8,1	107,5
Pastewne ^b	21450	19468	7,4	90,8
Pozostałe ^c	12844	10327	4,0	80,4

^a Łącznie z uprawą maku, słonecznika, soi, gorczycy, lnu, konopi, tytoniu, chmielu i cykorii. ^b Okopowe pastewne, strączkowe pastewne na zielonkę, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami na zielonkę oraz kukurydza na zielonkę. ^c Strączkowe na nasiona, mieszanki zbożowo-strączkowe, warzywa, truskawki, wysadki okopowych oraz inne, np. ziola, wiklina.

STRUKTURA POWIERZCHNI ZASIEWÓW WAŻNIEJSZYCH GRUP UPRAW W 2016 R.

Stan w czerwcu

Łąki trwałe zajmowały powierzchnię 79,6 tys. ha, co stanowiło 21,7% użytków rolnych ogółem w województwie, a **pastwiska trwałe** – 7,8 tys. ha (2,1%). W odniesieniu do 2015 r. areal łąk trwałych zwiększył się o 11,0%, a powierzchnia pastwisk trwałych o 0,3%.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych w województwie śląskim ukształtowała się na poziomie 23,8 tys. ha i w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 24,8%. Powierzchnia ta stanowiła 5,8% ogólnej powierzchni gruntów w gospodarstwach rolnych, tj. o 1,0 p. proc. więcej niż przed rokiem.

Powierzchnia gruntów pozostałych w gospodarstwach rolnych zajmowała 23,4 tys. ha, tj. 5,6% ogólnej powierzchni gruntów w gospodarstwach rolnych, a w porównaniu z 2015 r. był to odsetek mniejszy o 0,7 p. proc.

PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2016 r. w województwie śląskim zebrano 873,9 tys. t ziarna zbóż ogółem, tj. o 17,2% więcej niż w 2015 r. Plonowanie zbóż wyniosło 43,8 dt/ha; w porównaniu z rokiem poprzednim przeciętnie z 1 ha zebrano o 6,5 dt zbóż więcej. Wszystkie ważniejsze gatunki zbóż plonowały na poziomie wyższym niż w 2015 r., a największy wzrost plonowania wystąpił w uprawie kukurydzy. Plonowanie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosło 39,9 dt z 1 ha i było o 4,0 dt/ha wyższe od ubiegłorocznego. Zbóż tych zebrano 713,6 tys. t, tj. o 11,1% więcej niż w 2015 r.

Plony poszczególnych zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^a	2015	2016		
	w dt/ha			2006–2010 ^a = = 100	2015 = 100
K R A J	32,2	37,3	40,0	124,2	107,2
WOJEWÓDZTWO	33,2	37,3	43,8	131,9	117,4
Kraj = 100	103,1	100,0	109,5	x	x
pszenica ozima	38,4	45,0	48,8	127,1	108,4
pszenica jara	29,4	34,5	37,7	128,2	109,3
żyto	25,0	26,6	31,1	124,4	116,9
jęczmień ozimy	34,8	36,2	42,9	123,3	118,5
jęczmień jary	29,1	32,2	36,3	124,7	112,7
owies	27,4	30,1	34,0	124,1	113,0
pszenżyto ozime	31,9	34,2	37,1	116,3	108,5
pszenżyto jare	26,0	26,1	31,7	121,9	121,5
mieszanki zbożowe ozime	28,4	31,1	35,3	124,3	113,5
mieszanki zbożowe jare	28,4	30,1	34,5	121,5	114,6
kukurydza na ziarno ..	66,1	50,7	82,2	124,4	162,1

a Przeciętne roczne.

Ziemniaków (łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych) w 2016 r. zebrano 237,1 tys. t, tj. o 84,2% więcej niż w 2015 r. Wydajność z 1 ha wyniosła 282 dt i była o 119 dt/ha wyższa od ubiegłorocznej.

Zbiory buraków cukrowych wyniosły 127,0 tys. t i były wyższe o 86,3% od zbiorów w 2015 r. Plonowanie buraków cukrowych wyniosło 619 dt z 1 ha i w porównaniu z 2015 r. wzrosło o 5,7%.

Ziarna rzepaku i rzepiku zebrano 63,5 tys. t, tj. o 12,5% więcej niż przed rokiem. Plonowanie rzepaku i rzepiku w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 30,0 dt z 1 ha, tj. wyższym o 1,3 dt/ha niż w poprzednim roku.

Zbiory ważniejszych ziemiopłodów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006– –2010 ^a	2015	2016		
	w tys. t			2006–2010 ^a = = 100	2015 = 100
Zboża ogółem	731,3	745,9	873,9	119,5	117,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	637,3	642,5	713,6	112,0	111,1
pszenica	230,0	285,6	320,5	139,3	112,2
żyto	74,2	45,0	59,1	79,6	131,4
jęczmień	114,0	103,7	109,9	96,4	106,0
owies	35,7	35,5	43,6	122,1	123,0
pszenżyto	99,7	128,2	138,5	138,9	108,0
mieszanki zbożowe	83,6	44,6	42,0	50,2	94,1
Rzepak i rzepik	45,6	56,5	63,5	139,3	112,5
Ziemniaki ^b	287,9	128,7	237,1	82,4	184,2
Buraki cukrowe	93,4	68,2	127,0	136,0	186,3

a Przeciętne roczne. b Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

Ogólna **powierzchnia paszowa** (uprawy pastewne uprawiane w plonie głównym oraz trwałe użytki zielone) w 2016 r. wyniosła 106,8 tys. ha i w porównaniu z 2015 r. była wyższa o 5,8%. Udział powierzchni paszowej w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 29,1% wobec 28,3% w roku poprzednim. Na większy areal powierzchni paszowej wpłynął wzrost powierzchni trwałych użytków zielonych (o 9,9%).

Powierzchnia paszowa

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
		2015 = 100	
O G Ó Ł E M w tys. ha	100,9	106,8	105,8
z tego:			
Trwałe użytki zielone.....	79,5	87,4	109,9
Polowe uprawy pastewne	21,5	19,5	90,7
w tym kukurydza na zielonkę	10,0	10,4	104,0

W grupie polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę kukurydza na zielonkę plonowała na poziomie 571 dt z 1 ha. Zbiory kukurydzy na zielonkę w 2016 r. wyniosły 593,5 tys. t, tj o 69,6% więcej niż w 2015 r. Plonowanie roślin motylkowych drobnonasiennych i traw na zielonkę ukształtowało się na poziomie 234 dt z 1 ha. Zbiory roślin motylkowych drobnonasiennych i traw na zielonkę w 2016 r. wyniosły 191,3 tys. t, tj. o 6,3% mniej niż w 2015 r. Plony traw z łąk trwałych osiągnęły poziom 51,1 dt z 1 ha. Zbiory traw z łąk trwałych w 2016 r. wyniosły 407,3 tys. t i były o 70,0% wyższe niż w poprzednim roku.

Zbiory wybranych roślin pastewnych na paszę

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^a	2015	2016		
	w tys. t			2006–2010 ^a = =100	2015 = 100
Okopowe pastewne	30,9	6,8	11,7	37,9	172,1
Strączkowe pastewne	4,6	13,5	14,0	304,3	103,9
Motylkowe drobnonasienne ^b	285,0	204,1	191,3	67,1	93,7
Kukurydza na zielonkę	363,5	350,0	593,5	163,3	169,6
Trwałe z łąk trwałych ^c	345,8	239,5	407,3	117,8	170,0

a Przeciętne roczne. b Łącznie z innymi pastewnymi i trawami. c W przeliczeniu na siano.

W 2016 r. z powierzchni 2,5 tys. ha zebrano 72,8 tys. t **warzyw gruntowych** (łącznie z warzywami z ogrodów przydomowych), tj. o 15,2% więcej niż w poprzednim roku. Zbiory prawie wszystkich gatunków warzyw gruntowych były większe niż w 2015 r. Wśród warzyw gruntowych, podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej zebrano marchwi jadalnej – 21,8 tys. t i kapusty – 18,2 tys. t. Udział tych gatunków w ogólnych zbiorach warzyw gruntowych wyniósł odpowiednio: 30,0% i 25,0%.

Zbiory ważniejszych ziemiopłodów ogrodniczych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^a	2015	2016		
	w tys. t			2006–2010 ^a = = 100	2015 = 100
Warzywa gruntowe	108,1	63,1	72,8	67,3	115,2
w tym:					
kapusta	35,5	15,4	18,1	51,0	117,6
kalafior	1,2	1,1	1,0	83,3	98,4
cebula	4,9	3,1	3,7	75,5	117,8
marchew jadalna	30,4	21,4	21,8	71,7	102,0
buraki ćwikłowe	12,8	7,9	9,7	75,8	123,1
ogórki	5,0	2,9	3,4	68,0	117,0
pomidory	2,2	1,6	1,7	77,3	104,7
Owoce z drzew	35,7	8,3	8,1	22,7	97,7
w tym:					
jablka	24,5	6,0	6,1	24,9	102,7
gruszki	2,4	0,4	0,3	12,5	82,7
śliwki	3,6	0,7	0,6	16,7	85,6
wiśnie	2,5	0,4	0,3	12,0	87,8
czereśnie	1,6	0,5	0,4	25,0	83,5
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	6,9	4,4	4,0	58,0	90,1
w tym:					
truskawki i poziomki	3,6	2,6	3,1	86,1	119,5
maliny	0,6	0,3	0,2	33,3	77,8
porzeczki	1,4	1,0	0,5	35,7	48,0
agrest	0,6	0,2	0,1	16,7	36,2

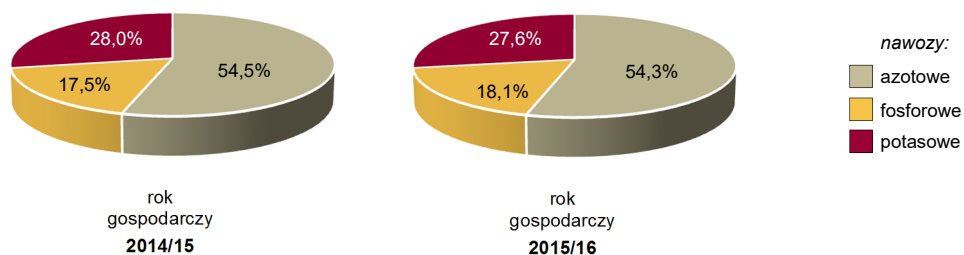
a Przeciętne roczne.

Zbiory **owoców z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych** w 2016 r. (łącznie z uprawami w ogrodach przydomowych) wyniosły 12,1 tys. t i w porównaniu z poprzednim rokiem były mniejsze o 4,9%. Owoców z drzew zebrano 8,1 tys. t, tj. mniej o 2,3% niż w 2015 r. W porównaniu z innymi województwami wielkość produkcji owoców z drzew była najniższa. Wśród gatunków z tej grupy najwięcej zebrano jabłek – 6,1 tys. t, co stanowiło 75,3% produkcji owoców z drzew. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły 4,0 tys. t i były niższe o 9,9% od zbiorów w 2015 r. Truskawek łącznie z poziomkami zebrano 3,1 tys. t, tj. więcej o 19,5% niż w poprzednim roku. Produkcja tych owoców przeważała w omawianej grupie i stanowiła 77,1% produkcji owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH

Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (NPK) w roku gospodarczym 2015/2016 w województwie śląskim wyniosło 45,7 tys. t i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku gospodarczego wzrosło o 4,8 tys. t, tj. o 11,6%. W omawianym okresie pod uprawy zużyto najwięcej nawozów azotowych i potasowych – odpowiednio: 24,8 tys. t i 12,6 tys. t.

STRUKTURA ZUŻYCIA NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH (NPK)

Przeciętne zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych na 1 ha użytków rolnych (w przeliczeniu na czysty składnik) w województwie pod zbiory w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 124,3 kg (NPK) i było niższe od krajowego o 8,6 kg. W porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym średnie zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych na 1 ha użytków rolnych wzrosło o 9,6 kg. Nawozy azotowe stanowiły ponad połowę masy nawozów mineralnych lub chemicznych (67,5 kg na 1 ha użytków rolnych). Przeciętne zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze (w przeliczeniu na czysty składnik) wyniosło 126,4 kg i było wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku gospodarczego o 9,7 kg, natomiast w odniesieniu do średniego zużycia w kraju było niższe o 7,8 kg.

W roku gospodarczym 2015/2016 w województwie śląskim stosunek N:P:K ukształtował się według proporcji 1,00:0,33:0,51, przy zalecanym dla upraw polowych 1,00:0,50:0,98, a dla użytków zielonych 1,00:0,46:0,68¹.

Zużycie nawozów mineralnych (NPK) i wapniowych (CaO) w kg na 1 ha użytków rolnych

LATA GOSPODARCZE	Nawozy mineralne (NPK)				Wapniowe (CaO)
	ogółem	azotowe (N)	fosforowe (P ₂ O ₅)	potasowe (K ₂ O)	
2014/2015	114,7	62,5	20,0	32,1	22,2
2015/2016	124,3	67,5	22,5	34,3	51,3

Zanieczyszczenia przemysłowe i komunikacyjne mają istotny wpływ na zakwaszanie gleby z uwagi na wymywanie wapnia i magnezu z gleby, co skutkuje zmniejszeniem plonowania upraw. W roku gospodarczym 2015/2016 w województwie śląskim w gospodarstwach rolnych zużyto 18,8 tys. t nawozów wapniowych (CaO) w przeliczeniu na czysty składnik, tj. 51,3 kg na 1 ha użytków rolnych (w kraju – 70,0 kg na 1 ha użytków rolnych). Poziom zużycia nawozów wapniowych w województwie był niższy od poziomu zużycia nawozów mineralnych o prawie 59%. W porównaniu z rokiem gospodarczym 2014/2015 przeciętne zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych (w przeliczeniu na czysty składnik) w województwie wzrosło ponad dwukrotnie.

¹ Źródło: Poradnik nawożenia i ochrony roślin AGROCHEM – S.I.T.R. 1997-1998.

ZUŻYCIENAWOZÓW WAPNIOWYCH (CaO) NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

Według danych Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, przy przebadanej w latach 2012-2015 powierzchni wynoszącej 222,5 tys. ha, gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym stanowiły 36%, o odczynie lekko kwaśnym 41%, a o obojętnym lub zasadowym odczynie glebowym – 23%. Udział gleb koniecznie wymagających wapnowania w powierzchni przebadanej przez Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą wynosił 25%, gleb potrzebujących wapnowania 16%, a gleb, dla których wapnowanie byłoby wskazane – 21%. Odsetek gleb wymagających ograniczonego wapnowania wynosił 19%, natomiast gleb, dla których zbędne było wapnowanie 19%.

PRZEBIEG WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH

We wrześniu 2015 r. ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin była dostateczna, natomiast wilgotność gleby po upalnym lecie była klęskowo mała. Bardzo słaba wilgotność gleby utrudniała orki siewne i doprawianie gleby. W końcu miesiąca zaawansowanie siewów ozimin było mniejsze niż rok wcześniej. Wschody zbóż ozimych były bardzo słabe i nierówne; wschody rzepaku były jeszcze gorsze, część plantacji nadawała się do przesiewu.

Październik 2015 r. był miesiącem ciepłym z temperaturami 10-19°C w ciągu dnia, a w nocy 6-10°C. Przymrozki odnotowano lokalnie na początku oraz w trzeciej dekadzie miesiąca. Wilgotność gleby była niedostateczna, natomiast ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin była wystarczająca. Warunki pogodowe sprzyjały dokończeniu siewów zbóż i zbiorom kukurydzy na ziarno.

Wilgotność gleby oraz ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w listopadzie 2015 r. była dostateczna. Temperatury powietrza w dzień w ciągu całego miesiąca były dodatnie, przekraczały 10°C. Nocne przymrozki wystąpiły w ostatniej dekadzie miesiąca do minus 3°C. Opady występowały głównie w postaci deszczu. Niewielkie opady śniegu odnotowano na terenie całego województwa, jednakże śnieg nie utrzymywał się długo. Uwilgotnienie gleby znacznie się poprawiło, co umożliwiło wykonywanie orok zimowych. Większość plantacji zbóż ozimych rozkrzewiła się jesienią, z wyjątkiem późno sianej pszenicy. Stan ozimin dobrze rokował dla prawidłowego przezimowania. W końcu miesiąca nadal trwała wegetacja roślin.

Opady śniegu w ciągu całej zimy były niewielkie, częściej występowały opady deszczu. Temperatury tylko na początku stycznia 2016 r. spadały poniżej minus 15°C, później do końca lutego 2016 r. mrozy były niewielkie, przerywane okresami ocieplenia. Odnotowano wystąpienie szkód zimowych z powodu silnych mrozów i wahań temperatury. Najgorzej przezimował jęczmień, wiele plantacji nadawało się do likwidacji.

Wegetacja roślin została wznowiona w marcu 2016 r. Na polach nie było pokrywy śnieżnej, a temperatury powietrza w nocy wynosiły około 4-7°C (z wyjątkiem kilku dni z przymrozkami), natomiast w ciągu dnia wahały się w granicach 8-14°C. Uwilgotnienie gleby było bardzo małe, brakowało zapasów wody z opadów zimowych. Opady deszczu bądź śniegu z deszczem w ciągu całego miesiąca wyniosły około 70-80 mm, co w niewielkim stopniu wpłynęło na poprawę stanu uwilgotnienia gleb.

Wilgotność gleby oraz ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w kwietniu 2016 r. były dostateczne. Temperatury w pierwszej połowie kwietnia br. były wysokie, w dzień 9-17°C, bez nocnych przymrozków; w drugiej połowie miesiąca było chłodno, w dzień 5-11°C, w nocy z przymrozkami. Zimowe zapasy wilgoci były bardzo małe, a opady, wyłącznie w postaci deszczu, w ciągu całego miesiąca wyniosły 70-80 mm i były równomiernie rozmieszczone. Niedobory wilgoci występowały szczególnie na glebach lekkich.

Maj 2016 r. był miesiącem chłodnym. Temperatury powietrza w pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca były niskie, w dzień 7-15°C, w nocy 5-8°C; w trzeciej dekadzie wzrosły do 20-22°C. Nie odnotowano przymrozków. Średnia ilość opadów na terenie całego województwa wyniosła 50-70 mm; najbardziej intensywne opady zanotowano w ostatniej dekadzie maja, kiedy to lokalnie wystąpiły opady burzowe (jednorazowo 20-30 mm), którym towarzyszyły silne wiatry i gradobicia. Wilgotność gleby była dostateczna, natomiast ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin była niedostateczna. Kwitnienie drzew i krzewów owocowych odbywało się w prawidłowym terminie i było bardzo obfite. Podczas kwitnienia oblot pszczół i innych owadów był słaby. Występujące okresy niedoboru wilgoci niekorzystnie wpłynęły na zawiązywanie owoców. Warunki agrometeorologiczne dla uprawy warzyw od początku wiosny były sprzyjające. Prace wiosenne były wykonane w odpowiednim terminie.

Ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w czerwcu 2016 r. była dostateczna. Temperatury w ciągu całego miesiąca były średnie, w dzień poniżej 15-20°C, nocą 7-12°C, z wyjątkiem ostatniej dekady czerwca, kiedy to temperatury w dzień wynosiły 25-30°C, a nocą powyżej 15°C. W pierwszej dekadzie miesiąca opadów nie odnotowano, natomiast w drugiej i trzeciej dekadzie opady miały charakter burzowy i występowały na terenie całego województwa, lokalnie bardzo intensywnie – jednorazowo powyżej 20 mm. Wilgotność gleby była niedostateczna. Kwitnienie i zapylenie zbóż odbywało się w przeciętnych warunkach.

W lipcu 2016 r. ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin była wystarczająca, natomiast wilgotność gleby była nadmierna. W pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca na terenie całego województwa wystąpiły opady, głównie o charakterze burzowym, które wyniosły średnio 150-170 mm, w trzeciej dekadzie – 20-30 mm. Opadom towarzyszyły silne wiatry i lokalne gradobicia, które powodowały wyleganie zbóż. Temperatury w pierwszej i drugiej dekadzie lipca były niskie, natomiast w trzeciej dekadzie wzrosły do 22-27°C, co spowodowało opóźnienie zbiorów. Zaawansowanie prac żniwnych było mniejsze niż w poprzednim roku.

Temperatury powietrza w sierpniu 2016 r. były średnie, dopiero w końcu trzeciej dekady miesiąca przekraczały 25°C. Opady, głównie o charakterze burzowym, którym towarzyszyły silne wiatry i czasami gradobicia, występowały na terenie całego województwa. Ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin oraz wilgotność gleby były wystarczające, co sprzyjało siewom poplonów i wschodom roślin. Żniwa były bardzo trudne, koszono w przerwach między opadami. Umiarkowane temperatury powietrza oraz odpowiednia ilość wilgoci w glebie spowodowały, iż warunki agrometeorologiczne dla uprawy warzyw były korzystne.

Wrzesień 2016 r. był miesiącem bardzo ciepłym, z temperaturami rzędu 17-28°C w ciągu dnia oraz powyżej 10°C w nocy, z wyjątkiem ostatnich dni miesiąca. Nie odnotowano przymrozków. Opady były niewielkie, nie przekroczyły 30-45 mm, jednak wilgotność gleby była dobra, co umożliwiało poprawne wykonywanie orok siewnych i doprawianie gleby. Zaawansowanie siewów ozimin było większe niż rok wcześniej.

Październik 2016 r. był miesiącem ciepłym z temperaturami 10-19°C w ciągu dnia oraz 6-10°C w nocy. Przymrozki odnotowano lokalnie przez dwa dni w drugiej dekadzie miesiąca. Wilgotność gleby oraz ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin były wystarczające. Warunki pogodowe sprzyjały dokończeniu siewów zbóż. Dobre uwilgotnienie gleby sprzyjało wschodom ozimin.

Wilgotność gleby oraz ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w listopadzie 2016 r. były dostateczne. Temperatury w pierwszych dwóch dekadach miesiąca były dodatnie, przekraczały w dzień 10°C, w nocy wynosiły 4-9°C. W ostatniej dekadzie miesiąca temperatury w dzień kształtowały się w przedziale 0-4°C, w nocy wystąpiły przymrozki do minus 4°C. Wegetacja roślin została przerwana. Większość plantacji zbóż ozimych rozkrzewiła się jesienią, z wyjątkiem późno sianej pszenicy, co dobrze rokowało dla prawidłowego przezimowania.

Temperatury powietrza

MIESIĄCE	Katowice		Bielsko-Biała		Częstochowa		Racibórz	
	średnia temperatura	odchylenie od normy ^a	średnia temperatura	odchylenie od normy ^a	średnia temperatura	odchylenie od normy ^a	średnia temperatura	odchylenie od normy ^a
	w °C							
2015								
Wrzesień	15,0	1,8	14,8	1,6	14,9	1,9	15,6	2,0
Październik	7,9	-0,4	8,1	-0,8	7,8	-0,5	8,7	-0,3
Listopad	5,8	2,7	6,5	3,1	5,7	2,9	6,7	3,1
Grudzień	4,2	4,4	5,5	5,3	4,3	4,8	4,4	4,2
2016								
Styczeń	-1,7	0,0	-1,4	-0,1	-2,0	0,0	-1,6	-0,3
Luty	4,0	4,4	4,1	4,5	3,2	4,0	4,5	4,7
Marzec	4,5	1,2	4,2	1,0	4,1	1,2	4,6	0,8
Kwiecień	9,0	1,0	9,0	1,5	8,9	1,3	9,0	0,8
Maj	14,3	1,0	13,6	0,9	14,8	1,6	14,7	1,2
Czerwiec	18,3	2,3	18,0	2,6	18,8	2,8	18,4	2,3
Lipiec	19,0	1,3	18,9	1,8	19,1	1,5	19,5	1,7
Sierpień	17,6	0,2	17,6	0,6	18,1	0,7	18,2	0,5
Wrzesień	15,8	2,6	16,0	2,8	16,4	3,4	16,4	2,8
Październik	7,8	-0,5	7,7	-1,2	7,5	-0,8	8,4	-0,6
Listopad	4,3	1,2	4,8	1,4	3,6	0,8	4,6	1,0
Grudzień	0,2	0,4	0,1	-0,1	0,2	0,7	0,6	0,4

a Wartości odniesiono do norm z okresu 1971–2000.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Opady atmosferyczne

MIESIĄCE	Katowice		Bielsko-Biała		Częstochowa		Racibórz	
	w mm	% normy ^a	w mm	% normy ^a	w mm	% normy ^a	w mm	% normy ^a
2015								
Wrzesień	41,8	68	77,5	85	59,7	106	17,0	30
Październik	25,2	48	35,2	58	49,1	108	18,1	44
Listopad	80,6	166	80,0	140	45,6	116	30,6	77
Grudzień	14,2	30	22,3	43	14,1	38	14,2	42
2016								
Styczeń	34,7	89	34,2	82	25,2	79	20,5	74
Luty	90,9	250	98,3	235	65,8	233	53,1	206
Marzec	26,7	64	57,3	116	22,6	65	11,8	37
Kwiecień	49,0	93	96,5	134	49,1	119	45,0	101
Maj	32,7	42	71,5	71	95,7	145	47,0	70
Czerwiec	77,7	87	63,9	48	49,2	61	46,9	60
Lipiec	195,8	190	210,8	164	135,2	156	115,9	124
Sierpień	67,9	86	87,3	76	41,6	61	51,9	70
Wrzesień	26,2	42	68,3	75	29,4	52	26,0	46
Październik	70,6	134	189,7	314	87,4	192	66,1	160
Listopad	36,8	76	53,8	94	36,6	93	28,8	72
Grudzień	37,4	78	44,1	84	27,7	74	21,3	64

a Wartości odniesiono do norm z okresu 1971–2000.

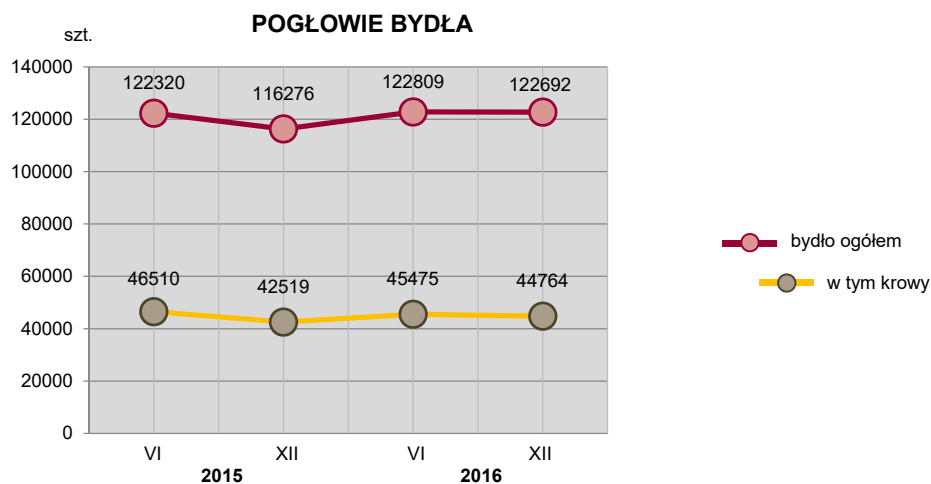
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

POGŁOWIE BYDŁA

Pogłowie bydła w województwie śląskim w grudniu 2016 r. liczyło 122,7 tys. szt. i było większe (o 5,5%) niż przed rokiem, natomiast mniejsze (o 0,1%) w porównaniu z liczebnością stada w czerwcu 2016 r.

Liczebność stada bydła w województwie śląskim stanowiła 2,1% pogłowia bydła w kraju.

Pogłowie krów w grudniu 2016 r. liczyło 44,8 tys. szt. i w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wzrosło o 2,2 tys. szt. (o 5,3%), natomiast w stosunku do stanu w czerwcu 2016 r. zmniejszyło się o 0,7 tys. szt. (o 1,6%).

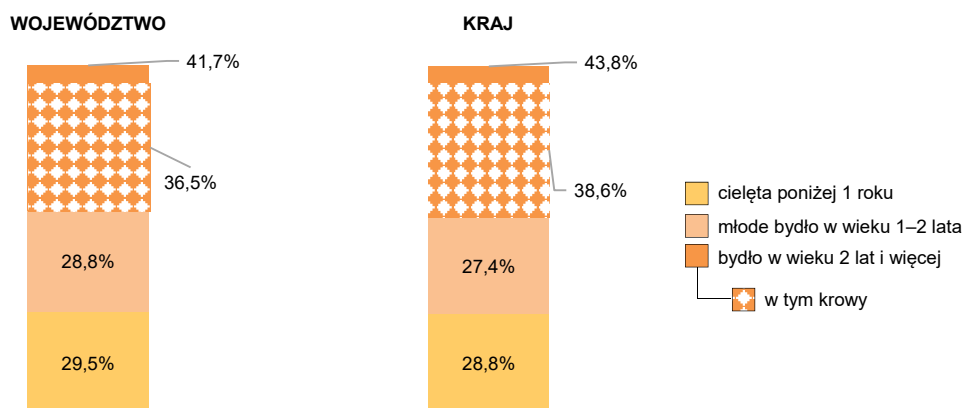
W grudniu 2016 r. pogłowie krów mlecznych wyniosło 42,1 tys. szt., tj. 94,1% ogólnej liczby krów w województwie i w porównaniu z grudniem 2015 r. wzrosło o 4,7%.

Obsada bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2016 r. wynosiła 33,4 szt., w tym krów – 12,2 szt., wobec odpowiednio: 32,6 i 11,9 szt. w grudniu 2015 r.

W skali roku zmieniła się liczebność stada w poszczególnych grupach wiekowo-użytkowych. Odnotowano wzrost liczebności populacji cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 8,2%), młodego bydła w wieku 1–2 lat (o 5,0%) oraz bydła dorosłego (o 4,1%), w tym krów (o 5,3%).

STADO BYDŁA WEDŁUG GRUP WIEKOWO-UŻYTKOWYCH W 2016 R.

Stan w grudniu

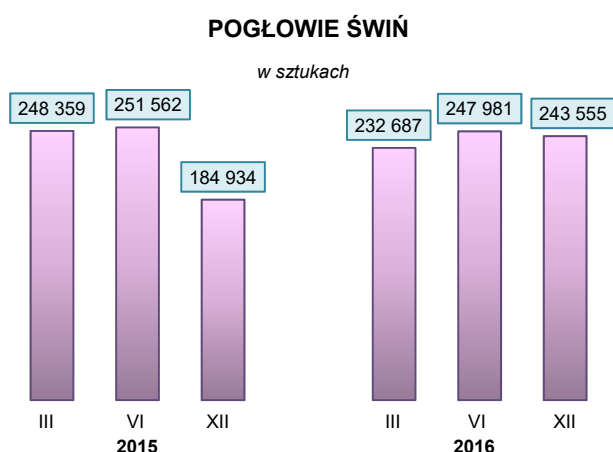

Udział pogłowia bydła w gospodarstwach indywidualnych w pogłowiu bydła ogółem wyniósł 94,4% i pozostał na tym samym poziomie co w roku poprzednim.

Pogłowie bydła utrzymywanego w gospodarstwach indywidualnych osób fizycznych liczyło 115,9 tys. szt. i w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego było większe o 6,1 tys. szt. (o 5,6%). Odnotowano wzrost liczebności populacji cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 8,6%), młodego bydła w wieku 1–2 lat (o 4,9%) i bydła dorosłego (o 3,9%), w tym krów (o 5,5%).

POGŁOWIE ŚWIŃ

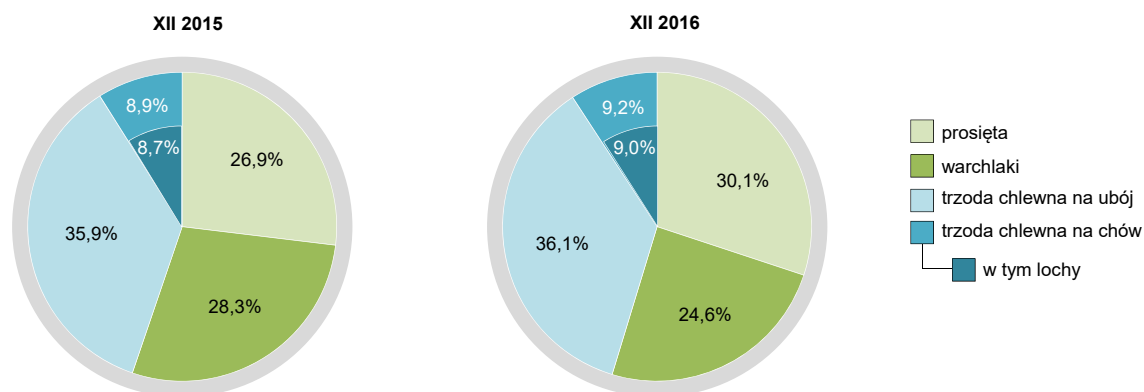
W grudniu 2016 r. pogłowie świń w województwie śląskim liczyło 243,6 tys. szt. i w odniesieniu do stanu z grudnia 2015 r. zwiększyło się o 58,6 tys. szt. (o 31,7%), natomiast w porównaniu ze stanem notowanym w czerwcu 2016 r. zmniejszyło się o 4,4 tys. szt. (o 1,8%). Udział trzody chlewnej województwa w krajowym pogłowie tych zwierząt wyniósł 2,2%.

Liczebność pogłowia świń we wszystkich grupach produkcyjno-użytkowych w skali roku wzrosła, najwięcej w grupie prosiąt do 20 kg (o 47,1%). Liczebność trzody chlewnej na chów wzrosła o 35,4%, a stado świń przeznaczonych na ubój – o 32,8%.

W strukturze pogłowia świń największą grupę stanowiła trzoda chlewna na ubój w wadze 50 kg i więcej, która liczyła 87,9 tys. szt. (36,1% ogółu), natomiast najmniejszą grupę stanowiły świnię na chów o wadze 50 kg i więcej – 22,4 tys. szt. (9,2%).

STRUKTURA POGŁOWIA TRZODY CHLEWNEJ

W grudniu 2016 r. stado loch na chów liczyło 21,9 tys. szt. i wzrosło o 5,8 tys. szt. (o 35,8%) w porównaniu z grudniem 2015 r., w tym loch prośnych o 4,3 tys. szt. (o 40,3%). W stosunku do czerwca 2016 r. wzrosła liczba loch na chów i prośnych (odpowiednio o: 3,6% i 0,8%).

W gospodarstwach indywidualnych osób fizycznych w grudniu 2016 r. utrzymywanych było 187,2 tys. szt. świń, co stanowiło 76,9% ogółu pogłowia tych zwierząt gospodarskich, tj. mniej o 12,8 p. proc. niż w grudniu 2015 r.

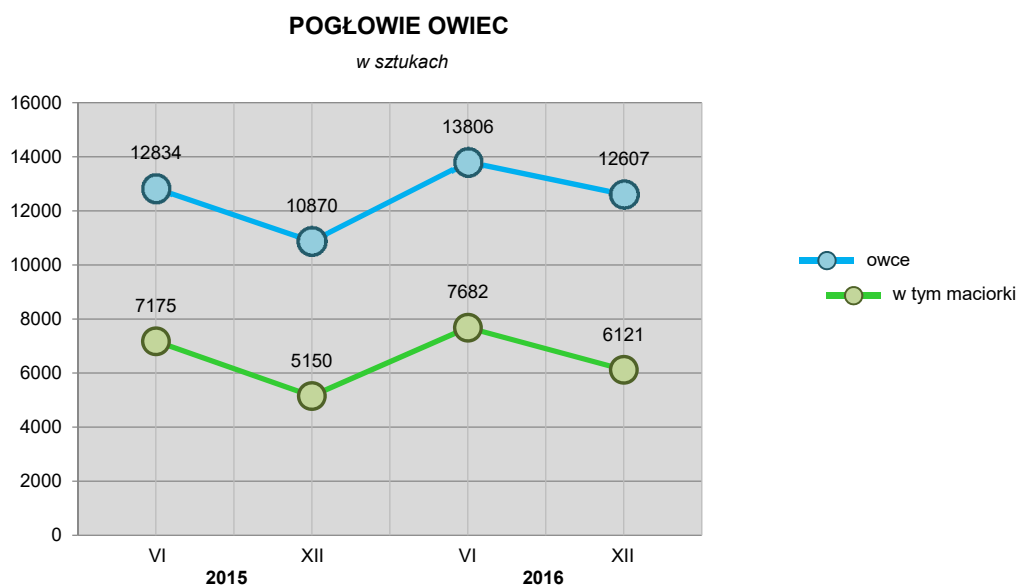
W skali roku w gospodarstwach indywidualnych odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej we wszystkich grupach produkcyjno-użytkowych, przy czym największy w grupie trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na chów (o 20,3%), najmniejszy wzrost odnotowano w grupie warchlaki o wadze od 20-50 kg (o 6,8%).

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w województwie w grudniu 2016 r. wynosiła 66,3 szt., wobec 77,3 szt. w kraju, natomiast w analogicznym okresie poprzedniego roku – 51,8 szt. (w kraju 72,8 szt.).

POGŁÓWIE OWIEC

W grudniu 2016 r. pogłowie owiec liczyło 12,6 tys. szt. i było wyższe o 1,7 tys. szt. (o 16,0%) niż przed rokiem, a w porównaniu z liczebnością stada w czerwcu 2016 r. zmniejszyło się o 1,2 tys. szt. (o 8,7%).

W skali roku populacja maciorek owczych zwiększyła się o 18,9% i w grudniu 2016 r. wyniosła 6,1 tys. szt. W strukturze stada owiec ogółem maciorki stanowiły 48,6% (w kraju 57,9%); odsetek ten w województwie zwiększył się o 1,2 p. proc. w stosunku do grudnia 2015 r.

Obsada owiec ogółem na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2016 r. wyniosła 3,4 szt., w tym maciorek 1,7 szt., wobec odpowiednio: 1,7 szt. i 1,0 szt. w kraju.

Udział województwa śląskiego w krajowym pogłowie owiec w grudniu 2016 r. wyniósł 5,2%, przed rokiem 4,9%. W gospodarstwach indywidualnych odsetek utrzymywanego pogłowia owiec wyniósł 96,6% pogłowia ogółem.

POGŁÓWIE DROBIU

Liczebność stada drobiu w grudniu 2016 r. ukształtowała się na poziomie 6683,8 tys. szt. i była niższa niż przed rokiem o 455,8 tys. szt. (o 6,4%) oraz niższa o 1587,9 tys. szt. (o 19,2%) w porównaniu z czerwcem 2016 r. W gospodarstwach indywidualnych odsetek utrzymywanego pogłowia drobiu wyniósł 82,8% pogłowia ogółem. Udział województwa śląskiego w krajowym pogłowie drobiu ogółem w grudniu 2016 r. wyniósł 4,5%.

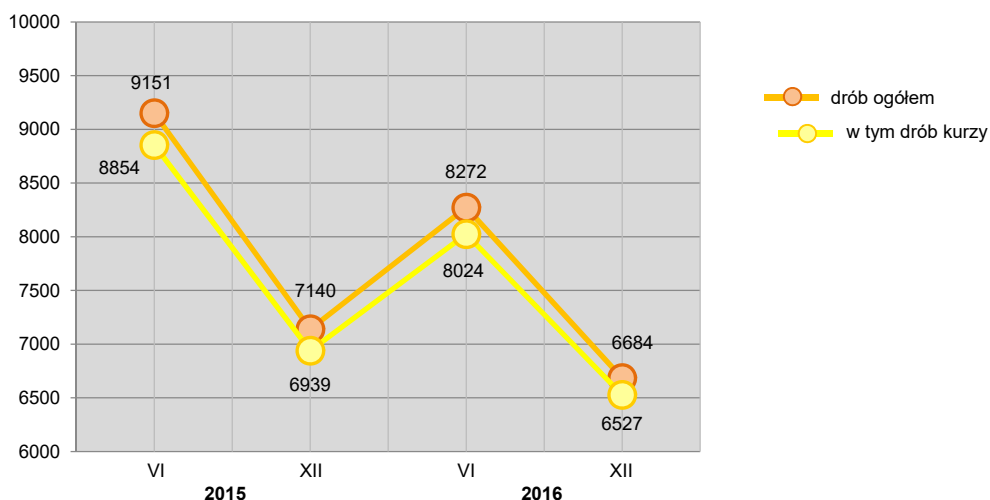
Drób kurzy stanowił 97,7% pogłowia drobiu ogółem i w grudniu 2016 r. liczył 6527,4 tys. szt. W odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano spadek liczebności kur o 411,4 tys. szt. (o 5,9%). Kury nioski stanowiły 39,1% stada kurzego, w porównaniu z grudniem 2015 r. udział ten wzrósł o 6,1 p. proc.

Średnio w województwie obsada drobiu na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2016 r. wyniosła 1820 szt. (w kraju 1036 szt.).

POGŁOWIE DROBIU

w tys. szt.

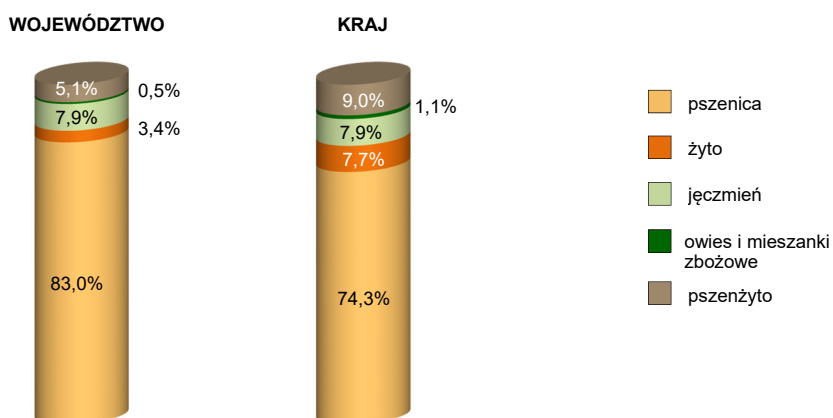
SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

Od producentów z województwa skupiono w 2016 r. produkty rolne (w cenach bieżących, bez podatku VAT) o łącznej wartości 1351,8 mln zł, które stanowiły 2,3% ogólnej wartości skupu w kraju, a w gospodarstwach indywidualnych osiągnęły wartość 1121,5 mln zł (83,0% ogólnej wartości skupu w województwie). Wartość skupu produktów roślinnych wyniosła 373,7 mln zł i wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim (o 5,3%), a produktów zwierzęcych – 978,1 mln zł (wzrost o 2,5%).

Odsetek skupionych produktów roślinnych i zwierzęcych z gospodarstw indywidualnych wyniósł odpowiednio: 68,6% i 88,5% skupionych ogółem.

Skup ziarna zbóż w województwie wyniósł 214,1 tys. t i w porównaniu z 2015 r. był niższy o 1,7%. Skup zbóż podstawowych (bez ziarna siewnego) wyniósł 164,9 tys. t. i w skali roku obniżył się o 9,3%. Dominującym gatunkiem zbóż dostarczanych przez producentów w 2016 r. do skupu była pszenica, w ilości 136,9 tys. t, która stanowiła 83,0% skupu zbóż podstawowych. Udział skupionego jęczmienia i pszenżyta w skupie zbóż podstawowych wyniósł odpowiednio: 7,9% i 5,1%.

STRUKTURA WIELKOŚCI SKUPU ZBÓŻ PODSTAWOWYCH W 2016 R.

Skup ziemniaków wyniósł 8,8 tys. t i w stosunku do uzyskanego w 2015 r. wzrósł o 40,5%, a w kraju wzrósł o 23,0%.

Skup głównych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016		
		w liczbach bezwzględnych	2015 = 100	Polska = 100
Zboża podstawowe ogółem (bez siewnego) w t	181833	164919	90,7	1,6
w tym pszenica w t	149537	136896	91,5	1,8
Ziemniaki w t	6272	8811	140,5	0,5
Żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) w t	21676	23032	106,3	2,8
Żywiec rzeźny wieprzowy w t	53651	45921	85,6	2,0
Żywiec rzeźny drobiowy w t	95976	103154	107,5	3,5
Mleko w tys. l	206082	221237	107,4	2,0

Skup żywca rzeźnego (bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób) w wadze żywej w 2016 r. wyniósł 173,7 tys. t i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o 0,5%. Największy wzrost (o 7,5%) wystąpił w skupie żywca drobiowego. Skup mleka w województwie wyniósł 221,2 tys. l i zwiększył się (o 7,4%) w stosunku do 2015 r. Ilość skupionych jaj kurzych konsumpcyjnych wyniosła 4,0 mln szt., tj. o 5,5% więcej niż przed rokiem.

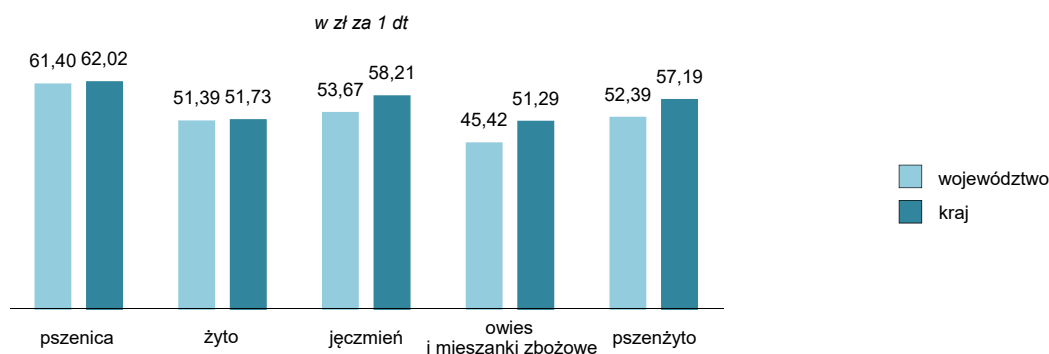
W 2016 r. producenci sprzedali do punktów skupu 60,4 tys. t warzyw, tj. o 41,1% więcej niż w poprzednim roku, przy czym skup z gospodarstw indywidualnych stanowił 69,7% skupionych warzyw. Owoców oddano do skupu 9,2 tys. t., tj. o 79,2% więcej niż w roku poprzednim, prawie całość pochodziła z gospodarstw indywidualnych.

Ceny skupu głównych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016		
		w złotych	2015 = 100	Polska = 100
Ziarno zbóż (bez siewnego) za 1 dt w tym pszenica	65,61	61,40	93,6	99,0
Ziemniaki za 1 dt	54,67	55,10	100,8	143,5
Żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	5,86	5,91	100,9	100,0
Żywiec rzeźny wieprzowy za 1kg	4,12	4,59	111,4	98,1
Żywiec rzeźny drobiowy za 1 kg	3,57	3,47	97,2	94,3
Mleko za 1 l	1,15	1,10	95,7	99,6

W 2016 r. w województwie w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek cen skupu pszenicy i jęczmienia, natomiast wzrost cen skupu żyta i pszenżyta.

CENY SKUPU ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI (BEZ ZIARNA SIEWNEGO) W 2016 R.

Średnia cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) uzyskana przez producentów w punktach skupu wyniosła 54,06 zł za 1 dt i była wyższa od ceny uzyskanej w roku poprzednim o 3,4% (w kraju wyniosła 52,27 zł za 1 dt). Cena żywca wołowego w skupie wyniosła 5,91 zł za kg i wzrosła (o 0,9%) w porównaniu z ceną uzyskaną w 2015 r. (w kraju – 5,91 zł za 1 kg). Dla żywca wieprzowego odnotowano cenę 4,59 zł za kg, tj. o 11,4% więcej niż w roku poprzednim (w kraju – 4,68 zł za 1 kg). Cena żywca drobiowego ukształtowała się na poziomie 3,47 zł za 1 kg, tj. o 2,8% niższym niż w 2015 r. (w kraju – 3,68 zł za 1 kg). Za litr mleka producenci w 2016 r. uzyskali cenę 1,10 zł, tj. niższą od ceny uzyskanej w roku poprzednim o 4,3%, w kraju średnia cena mleka ukształtowała się na podobnym poziomie (1,11 zł za 1 l).

Ceny targowiskowe głównych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016		
	w złotych		2015 = 100	Polska = 100
Pszenica za 1 dt	83,92	83,15	99,1	110,7
Żyto za 1 dt	68,99	72,22	104,7	121,7
Jęczmień za 1 dt	77,24	75,86	98,2	109,1
Owies za 1 dt	74,50	73,63	98,8	120,8
Ziemniaki jadalne za 1 dt (bez wczesnych)	81,15	99,94	123,2	104,1
Prosię na chów za 1 szt.	224,67	234,74	104,5	151,8

Średnie ceny głównych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach w województwie śląskim w 2016 r. były niższe w porównaniu z 2015 r. (z wyjątkiem ziemniaków, ziarna żyta i ceny za prosię na chów), wyższe natomiast niż średnie ceny targowiskowe w kraju.

Opracowanie:

Zofia Płoszaj-Witkiewicz, Iwona Pudo

Opracowanie graficzne; wersja elektroniczna:

Piotr Porwisz, Iwona Więcek

Katowice, czerwiec 2017 r.